

Den Haag, 15 november 2011

U verzoekt bij brief van 13 oktober 2011 (kenmerk 2011Z18972/2011D50065) om een reactie op de brief van De Achterban te Den Haag inzake de aanbieding van informatie.

De Achterban, de Haagse belangenorganisatie voor (voormalig) dak- en thuislozen, geeft in zijn brief een drietal punten aan. Deze komen achtereenvolgens aan bod.

Regiobinding

De Achterban geeft aan dat op grond van de regiobinding die de verschillende centrumgemeenten, waaronder Den Haag, hanteren daklozen tussen wal en schip komen. Er wordt streng geselecteerd op regiobinding en er wordt niet gezorgd voor een overdracht naar een andere gemeente.

Tevens gaat De Achterban in op de groep arbeidsmigranten die niet wordt toegelaten.

In artikel 20, zesde lid, van de Wmo is de eis van landelijke toegankelijkheid opgenomen. Zoals ik u in mijn brief met beleidsvoornemens maatschappelijke opvang en zwerfjongeren heb aangegeven (TK 2010–2011, 32 620, nr. 21), hecht ik aan deze bepaling, omdat ik wil voorkomen dat mensen tussen wal en schip raken. Ik doe regelmatig navraag bij cliëntorganisaties (waaronder De Achterban) en de Federatie Opvang, over het hanteren van regiobinding door gemeenten met het verzoek om concrete casussen te noemen waarin het niet goed gaat met de overdracht van personen van de ene naar de andere gemeente. Recent ontving ik van de Federatie Opvang signalen dat het hanteren van de regiobinding in een aantal gevallen leidt tot problemen bij cliënten. Dat is voor mij reden de VNG te wijzen op de urgentie van dit onderwerp, en te vragen naar de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de tussen wethouders gemaakte afspraken over regiobinding. Ik heb de wethouders overigens in juli 2011 nog per brief gewezen op de eis van landelijke toegankelijkheid.

Over arbeidsmigranten het volgende. In de Wmo is geregeld dat niet-Nederlanders in bepaalde gevallen gebruik kunnen maken van voorzieningen zoals maatschappelijke opvang. Het gaat daarbij om de vraag of deze mensen kunnen worden gekwalificeerd als «rechthebbend». Voor mensen die niet aan die eis voldoen is de maatschappelijke opvang niet bedoeld. Vanwege een toenemend aantal mensen uit met name Midden- en Oost-Europa dat zich meldt bij de opvang of op straat wordt signaleerd, hebben het kabinet en de gemeenten de handen ineen geslagen. Het kabinet heeft bij uw Kamer een nota van wijziging (32439, nr. 9) van de Wmo ingediend om de toegang tot de maatschappelijke opvang voor deze groep nader te reguleren.

De betreffende mensen, die niet welkom zijn in de maatschappelijke opvang, hebben in de eerste plaats een eigen verantwoordelijkheid om werk en huisvesting te vinden. Rijk en gemeenten hebben daarnaast afgesproken dat gemeenten zich extra gaan inzetten om vrijwillige terugkeer van vooral kwetsbare groepen te bewerkstelligen. Ook de gemeente Den Haag zet zich daar actief voor in. Het Rijk speelt een ondersteunende rol, bijvoorbeeld door de expertise van de Dienst terugkeer en vertrek.

Bezuinigingen

De Achterban geeft aan dat er als gevolg van bezuinigingen budgetten en toeslagen verdwijnen, huisuitzettingen vaker worden toegewezen door rechtbanken en eigen bijdrage worden ingevoerd of verhoogd. Daardoor zouden er meer daklozen komen.

Het kabinet werkt aan gezonde overheidsfinanciën en aan versterking van de economie. De koopkracht van mensen zal daarbij de komende jaren onder druk komen te staan. Ongewenste effecten als een toename van dakloosheid moet daarbij worden voorkomen.

De monitor Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang monitort onder meer het aantal huisuitzettingen uit corporatiewoningen, en vanaf 2011 op basis van winterkoudetellingen, ook het aantal feitelijk daklozen. Ik volg de ontwikkelingen dus nauwlettend. Daarnaast heeft het kabinet oog voor de cumulatie van effecten van de maatregelen.

Overigens geldt voor de eigen bijdragen dat voor de maatschappelijke opvang gezorgd is voor anticumulatie van AWBZ en WMO. Ook is recent de eigen bijdrage GGZ uitgezonderd voor de groep mensen die GGZ-behandeling ontvangen, waarbij de aanleiding van de GGZ-behandeling bemoeizorg is. Vaak is dat zo bij dak- en thuislozen.

Het besluit de subsidie voor de Soepbus te stoppen is een verantwoordelijkheid van de gemeente Den Haag. Het doet me overigens deugd dat de gemeente Den Haag haar best doet om voorzieningen voor dak- en thuislozen bij de gemeentelijke bezuinigingen zoveel mogelijk te ontzien.

Strengere eisen voor toegang tot de maatschappelijke opvang in Den Haag

De Achterban geeft aan dat vanaf 1 januari 2012 dakloos zijn in Den Haag niet meer genoeg is om gebruik te maken van de maatschappelijke opvang. Iemand moet meerdere problemen hebben om aanspraak te hebben op maatschappelijke opvang.

In de Wmo is de maatschappelijke opvang omschreven als tijdelijke opvang voor mensen die, door een of meer problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Van belang is hier dat mensen niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. De maatschappelijke opvang is bedoeld voor mensen die het echt niet zelfstandig redden.

Ik heb geïnformeerd bij Den Haag wat er gebeurt met mensen die zich met enkelvoudige problematiek melden bij het loket en die niet in aanmerking komen voor opvang in de maatschappelijke opvang. Deze worden doorverwezen naar andere loketten als bijvoorbeeld DenHaagopMaat om zo nodig passende ondersteuning te bieden.

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. L. L. E. Veldhuijzen van Zanten-Hyllner